

Geachte heer/mevrouw,

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de voorgenomen Q&A onafhankelijkheid raad van commissarissen – Verzekeraars.

Wij vinden het opmerkelijk dat DNB in (of bij) het document geen toelichting geeft op de voorgestelde wijzigingen. Op verzoek heeft een medewerker van DNB ons medegedeeld dat de aanleiding voor de wijzigingen is dat het beleid uit 2019 alweer vier jaar oud is. Het nieuwe beleid beoogt beter aan te sluiten bij een proportionele aanpak. Mogelijk is tijdsverloop een reden om het beleid te evalueren, en naar aanleiding van een dergelijke evaluatie gerichte aanpassingen te doen op het beleid, maar het enkele tijdsverloop is geen afdoende reden om het beleid te herzien.

Overigens moet de mededeling, dat het beleid uit 2019 dateert in zoverre genuanceerd worden, dat volgens het beleid uit 2019:

Instellingen uiterlijk 1 januari 2023 aan het nieuwe standpunt over het onafhankelijk functioneren van de RvC [dienen] te voldoen. Uitgangspunt is dat bij nieuwe toetsingen niet-onafhankelijke leden niet geschikt worden bevonden tot is voldaan aan de eis voor het minimum aantal formeel onafhankelijke RvC-leden. Indien bij de benoeming van een commissaris een instelling niet voldoet aan het minimum aantal onafhankelijke RvC-leden, moet via een successieplan overtuigend worden aangetoond op welke manier de instelling waarborgt dat vóór 1 januari 2023 aan het nieuwe standpunt wordt voldaan.

Met andere woorden, ongeveer een half jaar nadat verzekeraars uiterlijk geacht worden te voldoen aan het huidige beleid, wijzigt DNB dit beleid alweer. Het lijkt ons wel heel snel om iets meer dan een half jaar nadat instellingen uiterlijk aan het oude beleid moesten voldoen, dit beleid alweer te gaan evalueren en herzien. Dit brengt voor verzekeraars en hun raden van commissarissen veel onzekerheid met zich mee. Een commissaris die eind vorig jaar, in overeenstemming met het huidige beleid, als formeel onafhankelijk commissaris is aangesteld, voldoet mogelijk binnen een jaar niet meer aan dit criterium.

Anders dan in het huidige beleid wordt in het geconsulteerde document niet aangegeven wanneer aan het nieuwe standpunt van DNB moet worden voldoen. Zoals hiervoor weergegeven hadden verzekeraars onder het huidige beleid hier enkele jaren de tijd voor.

Wij denken niet dat het nieuwe beleid, zoals DNB aangeeft, beter aansluit bij een proportionele aanpak. In zijn huidige vorm creëert het vooral onduidelijkheid. En daar zijn wij absoluut geen voorstander van. Voor de praktijk relevante verduidelijkingen, die zijn opgenomen in het huidige beleid, zijn niet in het consultatiedocument opgenomen.

Dat ziet ten eerste op de kennelijke opheffing van het beleid dat ten minste 50% van de RvC uit formeel onafhankelijke commissarissen bestaat. In de nieuwe Q&A

wordt nadrukkelijk benoemd dat ook een strengere invulling mogelijk is (meer dan 50%) en voor bepaalde verzekeraars ook kan leiden tot een minder strenge invulling (minder dan 50%). Dat is nauwelijks nog beleid te noemen. Het uitgangspunt is 50%, maar meer of minder kan ook. DNB zal in een dergelijke situatie in ieder geval goed moeten motiveren waarom 50% niet toereikend zou zijn.

Ten tweede wordt de mogelijkheid geschrapd dat dochterentiteiten kunnen volstaan met één formeel onafhankelijk RvC-lid indien aan 3 voorwaarden wordt voldaan. Dat lezen wij nu namelijk nergens meer terug. Wij vragen om continuering van de regeling. Wil DNB bewerkstelligen dat in de toekomst in RvC's van dochters meer onafhankelijke commissarissen worden opgenomen dan 1, in plaats van bijvoorbeeld groepsbestuurders? Wat is de reden hiervoor?

Ook de afzonderlijke Q&A's, die onderdeel uitmaken van het huidige beleid, komen niet terug. Deze Q&A's brengen voor de praktijk noodzakelijke verduidelijkingen omtrent raden van commissarissen binnen verzekeringsgroepen en personele unies. Zo vragen wij ons af of een formeel onafhankelijk RvC lid op niveau groep ook als onafhankelijk geldt op niveau van de dochter. Dat staat ten aanzien van de huidige beleidsregels in de Q&A van DNB uitgelegd. Wij kunnen hieruit niet destilleren of dat dit zo blijft.

Het criterium dat wordt aangelegd voor formele onafhankelijkheid is onduidelijk:

Een formeel onafhankelijke commissaris heeft geen relatie met de instelling of haar bestuur (of in het recente verleden gehad), die de oordeelsvorming kan beïnvloeden en waardoor de commissaris minder goed in staat is om onafhankelijk besluiten te nemen.

In het huidige beleid wordt in ieder geval nog uitgewerkt hoe dit verder moet worden uitgelegd, aan de hand van richtsnoeren van EBA/ESMA en de Corporate Governance Code. Die nadere duiding is in het consultatiedocument volledig verdwenen. Niet langer wordt bijvoorbeeld aangegeven op welke punten de CGC wordt gevolgd, waar het beleid verder gaat dan de CGC en wat de redenen zijn om specifiek voor verzekeraars (en andere financiële ondernemingen) af te wijken van de CGC. Dit betekent dat volstrekt onduidelijk is wat nu het beleid zal gaan worden en dit brengt de rechtszekerheid in het geding.

In het consultatiedocument worden vier omstandigheden aangegeven die aanleiding kunnen zijn voor een strengere toepassing van het criterium van 50%:

- 1) Aard, omvang, risico's en complexiteit;
- 2) Groepsstructuur met verschillende diensten;
- 3) Meerderheidsbelang;
- 4) Moeder buiten de EER.

Ad 1: Wij zien niet goed in welk verband er is tussen dit criterium en formele onafhankelijkheid. Dit criterium noopt wel tot strengere eisen aan de geschiktheid van de commissarissen, maar heeft verder niet zoveel te maken met de onafhankelijkheid. In het kader van rechtszekerheid maken wij ons zorgen over de mogelijkheid van meer willekeur door de beoordeling door DNB op basis van o.a. complexiteit.

Ad 2: Het verrichten van verschillende diensten binnen een groepsstructuur lijkt ons juist in beginsel geen bezwaar in het kader van formele onafhankelijkheid, mits uiteraard de commissarissen geschikt zijn om die rollen te vervullen. Een commissaris bij een schadeverzekeraar en een levensverzekeraar in een groep kan juist wel onafhankelijk functioneren in beide raden, aangezien de activiteiten van de entiteiten verschillend zijn. Uiteraard moet de commissaris wel geschikt (in de zin van deskundig) zijn om beide rollen te vervullen.

Ad 3: Het criterium 'meerderheidsbelang of aanzienlijk minderheidsbelang' is onduidelijk. Dit kan van alles betekenen. De meeste groepen met een holdingstructuur hebben een aandeelhouder met een meerderheidsbelang (vaak 100%), namelijk de moedermaatschappij. Dit lijkt ons geen reden voor het hanteren van een strenger criterium dan 50%. Overigens is het de vraag wat DNB hier mee wil zeggen. Is het de bedoeling om de mogelijkheid om commissarissen te benoemen die tevens bestuurder zijn bij de meerderheidsaandeelhouder te beperken en zo ja, tot op welke hoogte? Is het onvoldoende als dit tot maximaal 50% van de commissarissen wordt beperkt?

Ad 4: Dit lijkt ons niet een onderscheidend criterium. Ook binnen de EER kan zich een dergelijke situatie voordoen en in alle gevallen is de raad van commissarissen van de verzekeraar aan te spreken.

Verder, in de vooraankondiging van deze consultatie op de website van DNB in mei 2023 is te lezen dat bij de actualisatie van de Q&A door DNB het 'Bewust Beleid Proces' hanteert (<https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/toezicht-2023/vooraankondiging-actualisatie-en-consultatie-q-a-onafhankelijk-functioneren-raad-van-commissarissen-standpunt-dnb/>). Dit houdt, blijkens de toelichting op dit proces, in dat DNB dit proces start na een signaal dat er mogelijk behoefte is aan een nadere duiding van wet- en regelgeving. Dat signaal kan van alles zijn, bijvoorbeeld een oproep van instellingen om meer duidelijkheid over een open norm, of op basis van een interne evaluatie van wet- en regelgeving. Aangezien de consultatieversie in tegenstelling tot de huidige Q&A naar onze mening niet meer, maar juist minder duidelijkheid geeft over de open norm, vermoeden wij dat het signaal voornamelijk zal zijn ontleend aan een interne evaluatie bij DNB. Juist omdat de consultatieversie minder duidelijkheid biedt voor instellingen, zijn wij heel benieuwd naar de concrete signalen die aanleiding zijn geweest voor de voorgestelde aanpassingen en wat de overwegingen zijn geweest om de door verzekeraars gewaardeerde duidelijkheid, die in belangrijke mate werd gecreëerd met de huidige Q&A, daar kennelijk nu aan wordt opgeofferd.

Tenslotte, in algemene zin lijkt het consultatiedocument te zijn geschreven vanuit de belangen van de individuele verzekeraar. De beheersing (governance) van de groep, waarbij 'interne' commissarissen een belangrijke rol (kunnen) spelen blijft onbelicht. Wij maken ons zorgen dat het voorgestelde beleid kan gaan bijdragen aan een verminderde beheerste bedrijfsvoering op groepsniveau, juist omdat de mogelijkheid van interne benoemingen wordt ingeperkt.

Wij denken dat de voorgestelde aanpassingen op het huidige beleid zonder nadere toelichting niet adequaat en onverstandig zijn.

Natuurlijk zijn wij graag bereid om onze zorgen nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Verbond van Verzekeraars

verzekeraars.nl